

Alfred Szkróbka

Postulaty katechetyczne młodzieży zasadniczych szkół zawodowych

---

Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 11, 121-124

1978

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Zainteresowanie młodych samą ankietą oraz wyniki badań zdają się wskazywać na to, że dziewczęta i chłopcy już na poziomie klasy ósmej mogą podjąć się w pewnym stopniu współodpowiedzialności za kształt spotkań katechetycznych i być partnerem w ich organizowaniu.

Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne XI (1978)

KS. ALFRED SZKRÓBKA — KATOWICE

POSTULATY KATECHETYCZNE MŁODZIEŻY ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH

Pod koniec roku szkolnego 1975/76 w parafiach Zabrzeg k/Czechowic, Ligota k/Bielska oraz św. Józefa w Czechowicach, zostały przeprowadzone badania wśród młodzieży zasadniczych szkół zawodowych, obejmujące 82 osoby, w tym 43 chłopców i 36 dziewcząt. Klasę I reprezentowało 31 osób, kl. II — 29, oraz kl. III — 19 osób. Odnośnie do trzech uczestników ankiety brak danych. Respondenci uczęszczali na katechezę parafialną, w trakcie której otrzymali do wypełnienia następującą test-ankietę:

E. Jackiewiczowa w książce pt. *Listy o trudnym dojrzewaniu*, Warszawa 1961, cytuje wypowiedzi młodzieży:

I. „Coś mnie drczy, nie mogę sobie z tym poradzić” (s. 158).

II. „Jest mi w domu źle, źle!” (s. 161).

III. „Chodzę do kościoła po to, by w domu nie było awantury” (s. 77).

Również osobiście spotkałem się z różnymi wypowiedziami młodzieży, np.

IV. „Mówię Bogu różne rzeczy, których nie chciałem powiedzieć nawet najbardziej zaufanym ludziom”.

V. „Pomiędzy szesnastym *F.* dwudziestym rokiem życia przeżywałem ciągłe walki. Dojrzewały we mnie ideały, a byłem daleki od stosowania ich w życiu”.

VI. „Kościół stał się nudny, bez znaczenia i przestaje doń uczęszczać”.

VII. „Nie chodzę na katechizację, bo nic mi ona nie daje”.

Pytania

1. Która z powyższych siedmiu wypowiedzi podobna jest do Twoich własnych myśli?

Jeśli tak, to napisz odpowiedni numer i określ ją dokładniej, po swojemu.

Jeśli *nie*, to może masz inne trudności — na czym one polegają?

2. W jaki sposób można rozwiązywać na katechezie trudności przeżywane przez Ciebie i Twoich rówieśników?

Spróbuj podać listę takich życiowych spraw oraz zaproponuj metodę ich rozwiązania. (Wykład, dyskusja, porady indywidualne czy jeszcze inaczej?)

3. Które z tematów dotychczas poruszanych na katechizacji zainteresowały Cię najbardziej i dlaczego?

4. Zaproponuj inne tematy, które warto by omówić podczas katechezy.

5. Prowadziłem z Wami katechezę różnymi metodami: a) wykładu, b) dyskusji, c) pracy w grupach. Która metoda Ci najbardziej odpowiada i dlaczego?

6. Co sądzisz o innych formach spotkań z katechetą poza katechizacją? Jakiej w tej sprawie dostrzeżasz możliwości?

7. Jak sądzisz, co jest powodem zupełnego nieuczęszczania na katechezę albo ich opuszczania przez Ciebie, kolegów i koleżanki?

8. Może nasuwają Ci się jeszcze jakieś myśli w związku z katechizacją oraz z jej udoskonaleniem. Napisz je teraz.

Omówimy teraz odpowiedzi na pięć pierwszych pytań.

Pytanie 1

29 (52,2%) respondentów identyfikuje własne myśli z wypowiedzią I: „Coś mnie dręczy i nie mogę sobie z tym poradzić”.

Najczęściej spotykaną trudnością jest według wypowiedzi młodzieży brak zrozumienia wewnętrznych przemian, jakie się w niej dokonują oraz nieumiejętność określenia tego, co się z nią dzieje w okresie dojrzewania.

Dla 18 (32,4%) młodzieży wypowiadającej się Bóg jest tym, któremu najbardziej można powierzyć swoje problemy życiowe. Przykładem tego stanu rzeczy jest wypowiedź chłopca:

„... Gdy nie widzę wyjścia z sytuacji i nie mam się komu zwierzyć, wtedy zwracam się do Boga” (49, chł, 17, II, „GITAL”).

Czterech respondentów przyznaje się do trudności związanych z realizowaniem ideałów życiowych, wyniesionych z domu rodzinnego (7,2%). Natomiast w trzech wypowiedziach jest mowa o złej atmosferze życia w domu rodzinnym, dlatego identyfikują się z wypowiedzią II (5,4%). Wypowiedzi młodzieży, cytowane na początku ankiety, pobudziły 7 respondentów do wyznania wiary w Boga, a dwóch przyznaje się do bezproblemowości i samowystarczalności.

W drugiej części pytania pierwszego młodzież wypowiedziała się na temat osobistych problemów nie związanych z sugestiami umieszczonymi na wstępie ankiety.

Najczęściej spotykane trudności obejmują następujące zagadnienia:

Trudności ze zrozumieniem prawd religijnych (3 wypowiedzi)

Kłopoty z nauką w szkole (3)

Trudności związane z nałogami (pijaństwo, papierosy — 1)

Kłopoty „sercowe” (1)

Trudności z odczytaniem powołania (1)

Pytanie 2

Młodzież dała 72 odpowiedzi. 53 uczestników ankiety wypowiedziało się odnośnie do sposobów rozwiązywania trudności.

1. Dyskusja	— 38 wypowiedzi — 72,2%
2. Porady indywidualne	— 10 wypowiedzi — 19,0%
3. Wykład	— 3 wypowiedzi — 5,7%
4. Modlitwa i Msza św.	— 1 wypowiedź — 1,8%
5. Zwierzenie się koledze	— 1 wypowiedź — 1,8%

Zauważono jednak, że metoda dyskusji jest stosunkowo trudna dla mło-

dzieży mało sprawnej intelektualnie, wstydlivej i nieśmiałej, dlatego musi ona dotyczyć znanej tematyki w kręgu młodzieżowym.

Oto zagadnienia, które najbardziej nurtują uczestników ankiety według ilości wypowiedzi.

1. Trudności rodzinne, konflikt pokoleń	(11)
2. Nauka i praca zawodowa	(6)
3. Problemy dojrzewania	(3)
4. Samowychowanie, droga życia, śmierć	(3)
5. Problematyka religijna	(3)

Pytanie 3

W sumie respondenci wymienili 70 tematów interesujących według dotychczasowych katechez.

1. *Sprawy Bosko-ludzkie*— 36 wypowiedzi (52%)

Najczęściej wyliczono takie zagadnienia jak: religie świata, archeologia o Chrystusie, wiara Kościoła, prześladowanie chrześcijan, nieśmiertelność duszy, człowiek i jego powstanie, powołanie, przyszłość młodego człowieka.

2. *Sprawy ludzkie* — 34 wypowiedzi (48%)

Są to zagadnienia związane z życiem współczesnej młodzieży: trudności dorastania, współżycie ze starszymi, przygotowanie do życia w rodzinie, małżeństwo.

3. *Sprawy Boskie* — ani jednej wypowiedzi.

Pytanie 4

Badana młodzież wysunęła 68 propozycji tematycznych.

1. *Sprawy ludzkie* — 48 postulatów (71%)

Najczęściej powtarzające się postulaty dotyczyły problematyki młodzieżowej, tzn. takich tematów,

„... o których młodzież często rozmawia między sobą” (dz, 18, III), np.:

Młodzieżowe zainteresowania (film, sport, taniec)
 Konflikt pokoleń
 Miłość młodych
 Problem nałogów
 Plany życiowe (zawód, stan)

2. *Sprawy Bosko-ludzkie* 19 postulatów (28%)

Młodzież proponuje tutaj tematy o Kościele (różne stany w Kościele, powołanie kapłańskie, misje, historia Kościoła), rola religii w życiu człowieka (sposoby pogłębienia wiary), sens życia ludzkiego.

3. *Sprawy Boskie* — 1 postulat (ok. 1%)

Tylko jedna osoba ankietowana proponuje tematykę czysto teologiczną, pisząc:

„Wiele tematów mnie interesuje, ale taki pilny to: kim właściwie jest Bóg?” (dz, 16, I)

Pytanie 5

Na pierwsze miejsce wysuwa się dyskusja — 55 wypowiedzi (75%). Odpowiedniość powyższej metody uzasadniło **42 ankietowanych**.

Najczęściej spotykane uzasadnienia to:

dyskusja zmusza do aktywności,
 pozwala dowiedzieć się, co kto myśli,
 ponieważ niesłuszne poglądy można obalić.

Osiem osób jest zdania, aby nie trzymać się sztywno raz obranej metody, bowiem jej wybór zależy od tematyki. Jeżeli jest ona powszechnie znana — to dyskusja, a jeżeli nie — to wykład.

Na drugim miejscu jest wykład — 14 wypowiedzi (19,5%)

Młodzież argumentuje swoje wypowiedzi najczęściej w ten sposób:

„Lubię słuchać, mam czas nad wszystkim się zastanowić i przemyśleć”
 (dz, 17, II).

„... podczas wykładu można dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy”
 (ch, 17, II).

Trzecie miejsce zajęła praca w grupach — 4 wypowiedzi (5,5%).

KS. JAN NOCŃ — KATOWICE

Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne XI (1978)

PROPOZYCJE TEMATYCZNE MŁODZIEŻY SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH RÓŻNEGO TYPU UCZĘSZCZAJĄCEJ NA KATECHIZACJĘ

Sondaż przeprowadzono w listopadzie i grudniu 1976 roku. Zostało nim objętych 11 parafii w trzech diecezjach.

Siedem parafii diecezji katowickiej: Bielsko (Najśw. Serca Pana Jezusa), Chorzów (św. Barbary), Koszęcin, Leszczyny, Miasteczko Śl., Piekary-Szarlej i Siemianowice (św. Antoniego),

Trzy parafie diecezji opolskiej: Lipowa, Racibórz (św. Paschalisa) i Siemoty,

Oświęcim (zakład Księża Salezjanów) w diecezji krakowskiej.

Ogółem wzięło w sondażu udział 1069 uczestników (523 chłopców i 546 dziewcząt) ze szkół ponadpodstawowych różnego typu.

Zawierał on trzy pytania:

1. Które tematy dotychczasowych katechez nie wzbudziły Twego zainteresowania? (oznaczone znakiem „minus”).
2. Które tematy dotychczasowych katechez najbardziej Cię zainteresowały? (oznaczone znakiem „plus”).
3. Jakie tematy chciał(a)byś poznać w przyszłości? (oznaczone „znakiem zapytania”).

I. Pytanie pierwsze: Które tematy dotychczasowych katechez nie wzbudziły Twego zainteresowania?

Wypowiedzi krytycznych wpłynęło tylko 270. Pozostali respondenci bądź nie udzielili żadnej odpowiedzi, bądź też aprobowali wszystkie po-